

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

§. 4. Utrùm ante Calvinum extiterit aliqua Prædestinationarum secta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

§. III.

Quid sentiat Calvinus circa prædestinationem.

Secundum Calvinum, Deus, 1. ab æterno ante ab-
solutam prævisionem non solum peccati originalis,
sed etiam cuiuscumque alterius operis sive boni, si-
ve mali, ac proinde ex mero beneplacito suo, aliis vi-
tam æternam, aliis vero supplicium æternum præpa-
ravit. Unde secundum Calvinum, Deus non alios
vult salvari, quam prædestinatos, & Christus mortuus
est pro salute dumtaxat prædestinatorum. 2. Iis quos
elegit ad vitam æternam, dat in tempore fidem iusti-
ficantem, quam non possunt amittere, & gratiam
actualement, quæ tollit libertatem arbitrii, eorumque
peccata, quantumvis gravia sint, tegit per iusti-
tiam Christi eis imputatam. Iis vero quos ad sup-
plicium æternum elegit, negat fidem & omnem gra-
tiam, illosque ad peccandum impellit & necessitat.
Hæc autem facile probantur ex Calvinis scriptis.
Nam dicit lib. 3. instit. cap. 23. *Homines nudo Dei
arbitrio, citra proprium meritum, in æternam mor-
tem prædestinantur.* Eod. lib. cap. 24. *Cum orat Chri-
stus pro omnibus electis, idem illis precatur quod Pe-
tro, ut nunquam deficiat fides eorum, ex quo elici-
mus extra periculum defectionis esse.* Lib. 2. cap. 3.
*Voluntatem movet (gratia) non qualiter multis se-
culis traditum est, ut nostra postea sit electionis,
motiō aut obtemperare, aut refragari, &c.* Eod.
lib. cap. 11. *Fides non in nobis, sed in Christo esse ius-
titiam nostram.* Et c. 16. *Fide apprehendimus Christi
iustitiam, qua una Deo reconciliamur.* Lib. 3. cap. 22.
Non esse generalem fidem, quia specialis est electio. Et
c. 24. *Cum gratiam illis (electis) largiendo, hos (re-
probos) prætermittit? De aliis causam reddit Lucas,
quia ad vitam sunt ordinati: de aliis ergo quid sentien-
mus, nisi quia sunt vasa ire in contumeliam?* Lib. 1.
c. 18. *Homo iusto Dei impulsu agit, quod sibi non li-
cet.* Lib. 3. c. 24. *Ecce vocem ad eos (reprobos) diri-
git, sed ut magis obscurdescant; lumen accendit, sed
ut redamur cæciores; doctrinam præfert, sed quam ma-
gis obfuscant; remedium adhibet, sed ne sanentur.*
Ex his apparet Calvinum fuisse Prædestinarianum.
Sed ex occasione data, fit

§. IV.

*Utrum ante Calvinum existerit aliqua Præ-
destinarianorum secta.*

Existisse contendit Sirmundus noster, in Historia
Prædestinarianæ, undecim capitibus comprehensa. In
primo, post Hincmarum Rhemensem Archiepiscopum
dicit, hanc sectam exordium impisse in Africa in
Monasterio Adrumetino, in quo ex male intellecta S.
Augustini Epistola 105. quæ est ad Sixtum, nonnulli
Monachi cœperunt dicere liberum hominis arbitrium
rolli per gratiam, cæteris liberum arbitrium defenden-
tibus.

In secundo dicit, motus, qui fuerant in Africa,
eosdem mox in Gallia haud paulo graviores, & diutur-
niores exortos esse anno Christi, ut conjicit, 439. ob
eandem Augustini de prædestinatione sententiam.
Hanc Prospero & Hilario præcipue causam fuisse, cur
ad Augustinum dandas epistolas putarint. Hoc demon-
strari ex his Prosperi verbis: *Hoc autem propositum vo-
cationis Dei, quo ante mundi initium, vel in ipsa con-
ditione generis humani, eligendorum & rejiciendorum
dicitur facta discretio... & lapsis curam resurgendi adi-
mere, &c.* Quibus refert objectari solita contra do-
ctrinam Augustini, & ad Prædestinarianos errores
pertinentia. Contra hanc hæresim libros de præde-
stinatione, & bono perseverantiæ, ab Augustino scri-
ptos esse, Hincmarum testari. Prosperum tota sua Epi-
stola, ut Prædestinarianos convinceret, nihil aliud ab
Augustino efflagitare, quam ut divinæ prædestinati-
onis nodos & difficultates explicet.

In tertio dicit Prosperum & Hilarium, Augusti-
ni ad cælos translato, Romanam protectionem su-

cepisse, & Cælestinum Pontificem adfuisse, ut de Præ-
destinarianis expostularent; ab eoque Prædestinarianæ
hæreseos condemnationem impetrasse, ut testatur
Hincmarus in sua ad Nicolaum Papam Epistola.
Autorem Prædestinari testari librum Prædestinaria-
norum erroribus scatentem, & Augustino falso attri-
butum, à Cælestino damnatum fuisse. Photium in
Bibliotheca sua c. 54. scribere quod mortuo S. Augu-
stino, cœperunt quidam ex Clero impium dogma sta-
nuere, ac de Augustino male loqui, eumque insectari,
quasi liberi arbitrii interitum induxisset. Verum Cæ-
lestinum Pontificem, & pro sancto viro, & contra hæ-
resis incontentores scribentem ad Episcopos ejus regionis, na-
scentem errorem compescuisse. Cælestinum denique ad
Episcopos Galliarum contra Prædestinarianos scripsisse,
ex sola epistolæ lectione manifestum fieri.

In quarto dicit innominatum Autorem Prædesti-
nari librum à Prædestinarianis sub Augustini nomine ad
asserendam suam hæresim confectum, integrum edidisse
& refutasse, præmisso hæresum omnium elencho,
adjectaque ad cæteras Prædestinarianas: *Nonagesima*,
inquit, *hæresis, quam in præfatione nostra diximus de
nomine Augustini Episcopi esse mentitam, Prædestina-
torum nomen accepit.*

In quinto dicit, secundum, post Autorem Præ-
destinari, Prosperum quendam, qui cum Prospero
Aquitano in Gallia vixit, & Chronicum similiter
scripsit, Pithæi cura editum, inter hæreses Præde-
stinarianam collocare his verbis: *Prædestinatorum hæ-
resis, quæ ab Augustino accepta dicitur initium, vel,
ut edendum curavit Pithæus, quæ ab Augustini li-
bris male intellectis accepisse dicitur initium, his tem-
poribus serpere exorsa.*

In sexto profert Gennadium Massiliensem, qui, ut
ait, non librum de hæresibus edidit, sed quatuor
tantummodò hæresum appendicem adiecit ad S. Au-
gustini librum de hæresibus. In hac autem appendice
Gennadius primo loco ponit Prædestinarianorum
hæresim: *Prædestinariani sunt, inquit, quod Deus
non omnes homines ad hoc creavit, ut omnes salventur,
sed ut multitudine hominum ornetur mundus, &c.*

In septimo duas profert Synodos, unam Arelaten-
sem, & alteram Lugdunensem, in quibus, quarto ad
finem vergente sæculo, Prædestinarianam hæresim
damnaram fuisse contendit.

In octavo addit Faustum Regiensem, iussu Conci-
lii Arelatensis, suos de gratia & libero arbitrio libros
contra Prædestinarianos scripsisse, & quanta in homi-
num existimatione fuerit hic Author, dum vixit,
brevis exponit.

In nono, inter Synodos, à quibus putat Prædesti-
narianam hæresim fuisse proscripam, numerandam
cenfer Arausicanam secundam.

In decimo dicit Ennodium Episcopum Ticinen-
sem, qui paucis annis ante Synodum Arausicanam vi-
vere desit, lib. 2. epist. 19. quæ est ad Constantium,
contra Prædestinarianos disputare.

In undecimo denique dicit Prædestinarianam hære-
sim, quæ trecentis amplius annis contiguerat in Gal-
lia, iterum Caroli Calvi sæculo excitatam esse à Go-
thicalco Monacho, quem Rabanus in Concilio Mo-
guntino, & Hincmarus in Carisiaco condemnarunt.
Hæc sunt momenta, quibus sententiam suam de Præ-
destinarianæ hæresi quinto sæculo exorta stabilit Sirmundus, sed quæ facile exploduntur.

Itaque ad ea, quæ cap. 1. dicuntur, R. 1. Hincma-
ro opponendo Florum, qui eodem tempore vixit, &
in libro, quem contra Joannem Scotum Erigenam
scripsit iussu & nomine Ecclesiæ Lugdunensis, cu-
jus erat Diaconus, ita de Prædestinarianæ hæresi loqui-
tur cap. 4. *Non potest inveniri toto tempore, quod fuit in-
ter Augustinum & nos, aliquam talem hæresim in Eccle-
sia extitisse, nisi quod vel ipsum, vel nos, qui eum se-
ctamur, istius erroris accusant.* Quam verè loquatur
Florus, patebit ex infra dicendis. Resp. 2. animo-
rum quidem perturbationem aliquam in Monaste-
rio Adrumetensi ex Augustini ad Sixtum epistola ma-
lè in-

lè intellecta exortam esse, & nonnullos, Augustinum pravè intelligentes, ut gratiam assererent, ele-
vasse vel etiam omnino sustulisse liberum arbitrium:
at hoc neque fecerunt ex pertinacia & animo hæ-
retico, sed ex inculpabili difficillimæ questionis igno-
rantia, neque sectam aliquam invexerunt, & brevi
postea tempore, accepto & lecto S. Augustini libro de
gratia & libero arbitrio, errorem deposuerunt, &
quieverunt, ut testatur Valentinus Monasterii Præ-
positus, in sua ad Augustinum epistola, quæ est inter
Augustinianas ducentesima quinquagesima sexta. Ad-
de quod nullus veterum hos Monachos aut hæreti-
cos aut Prædestinianos fuisse dixerit.

Ad ea quæ dicuntur cap. 2. R. 1. motus in Gal-
lia non eisdem, sed diversis circa annum 425, ex-
citatos fuisse, non ab hominibus, qui, ut assererent
gratiam, negarent liberum arbitrium; sed è contra à
quibusdam Massiliensibus Presbyteris, qui, ut libe-
rum arbitrium assererent, negabant necessitatem gra-
tiæ ad actus quosdam salutare, quos initia bono-
rum operum vocitabant, simul tamen consistentes con-
tra Pelagianorum placita, gratiam ad opera saluta-
ria non solum perficienda, sed etiam incipienda ne-
cessariam esse: unde postea Semipelagiani dicti sunt.
2. Prosperum & Hilarium non contra Prædestina-
tianos, qui nulli tunc erant, sed contra Semipela-
gianos scripsisse ad Augustinum. 3. Augustinum li-
bros de Prædestinatione Sanctorum & de bono per-
severantia non contra Prædestinarianam, sed contra
Semipelagianam hæresim condidisse. 4. Propositum
de quo Prosper in sua ad Augustinum epistola lo-
quitur, esse illud, quod in suis contra Pelagianos li-
bris defendebat Augustinus, & quod criminabantur
Semipelagiani. 5. Prosperum in sua epistola Augu-
stinum consuluisse, ut responderet, non Prædestina-
tians, sed Semipelagianis, eorumque conatus repri-
meret. Patent hæc omnia ex epistolis Prosperi &
Hilarii, in quibus exponuntur errores Prædestina-
tians erroribus è diametro oppositi, & quos fuisse Se-
mipelagianorum placita nemo nescit. Patent ex li-
bris de præd. sanct. & de bono persever. in quibus
errores sibi à Prospero & Hilario delatos refutat
Augustinus, & simul respondet querimoniis, nun-
quam certè Prædestinarians hominibus in mentem
venturis.

Ad ea quæ dicuntur cap. 3. R. 1. Prosperum &
Hilarium, mortuo Augustino, Cælestinum Pontifi-
cem adiiisse, ut exposcularent de quibusdam Presby-
teris, qui in Gallia Augustino velut homini hæreti-
co obloquebantur, gratia necessitatem elevabant, &
plus æquo tribuebant libero arbitrio, quales certè
non fuissent Prædestinarians, qui totum gratiæ, ni-
hil libero arbitrio tribuissent, & Augustinum suum
esse mentiri, pro sectariorum more laudibus extul-
issent. Presbyteri igitur illi, contra quos Prosper &
Hilarius Romanam professionem susceperunt, alii
non fuerunt quam Pelagiani homines, aut quedam
Pelagianorum reliquæ. Patet ex prima Cælestini ad
Episcopos Galliæ epistola, ex occasione Prosperi &
Hilarii ad ipsum adventus scripta, in qua cap. 2. me-
moriæ Augustini contra ejus obrectatores defen-
dit, & cap. 3. sic loquitur: *Quia nonnulli, qui
Catholico nomine gloriantur, in damnatis heretico-
rum sensibus, seu pravitate, sive imperitia demo-
rantes, piissimis disputatoribus obviare presumunt:
Et cum Pelagium atque Cælestium anathematizare non
dubitent, magistris tamen nostris, tanquam necessa-
rium modum exceperint, obloquuntur, eaque tantum-
modo sequi & probare presciterunt, quæ sacratissima
beati Apostoli Sedes contra inimicos gratiæ Dei per
ministerium Præsulum suorum sanxit & docuit. Ne-
cessarium igitur fuit, diligenter inquirere, quid Re-
flectores Romane Ecclesiæ de heresi, quæ eorum tem-
poribus exorta fuerat, judicaverint, & contra nocentis-
simos liberi arbitrii defensores quid de gratia Dei sen-
tiendum esse censuerint, ita ut etiam Africanorum Con-
ciliorum quasdam sententias iungeremus, quas utique*

Simonnet Theol. Tom. I.

*suas fecerunt Apostolici Antisites, cum probarent,
&c.* Deinde quæ à summis Pontificibus, suis præ-
decessoribus, & ab Africanis Conciliis contra Pelagia-
nam pravitatem prolata fuerunt, compendiosè refert;
quibus sic liberum arbitrium defenditur, ut etiam sta-
bilitur necessitas gratiæ ad omnes & singulos actus
salutares, liberum arbitrium prævenientis, ipsum-
que non perimentis, sed præparantis, & ab infirmi-
tate ex originali peccato contracta sanantis. Quod
valet ad convincendos Semipelagianos, non gratiam
libeto arbitrio, sed liberum arbitrium gratiæ præire,
& aliquid, quod ad salutem conferat, se solo sine
gratiæ auxilio posse docentes. Præterea, homines il-
li, contra quos scribit Cælestinus, adhærebant sen-
sibus, quos jam Ecclesia in Pelagianis damnaverat;
& obloquebantur Augustino, tanquam modum ex-
cessisset in extollenda gratia, in elevando libero ar-
bitrio, & in prædicando proposito illo, quo ante
mundi constitutionem alii vasa in honorem, alii vasa
in contumeliam secundum placitum divinum facti es-
se dicuntur. Quorum sanè neutrum fecissent Præde-
stinarians.

R. 2. Photium esse manifestè nostrum: Nam ver-
ba laudata subiungit iis, quæ de Pelagianis commemo-
rat, & manifestè loquitur de quibusdam Pelagia-
norum reliquiis, hoc est, de Massiliensibus, qui Se-
mipelagiani dicti sunt, & gratiam liberi arbitrii pe-
dissequam faciebant, Augustinumque insectabantur,
quasi liberi arbitrii interitum induxisset, docendo sci-
licet illud ad nihil in ordine ad salutem consequen-
dam valere sine ope prævenientis inspirationis inter-
næ. Et verò quis in animum inducet suum, Præde-
stinarians, hoc est, homines liberi arbitrii hostes,
Augustinum insectaturos fuisse, tanquam liberi arbi-
trii eversores? Itaque secundum Photium, Cælesti-
nus sua ad Episcopos Galliæ epistola nascentem,
non Prædestinarianorum, sed Semipelagianorum er-
rorem compescuit. Itaque audiendus non est Au-
thor Prædestinati, Author incerti nominis, homo
Semipelagianis erroribus adductus, qui pro Præde-
stinarianorum erroribus refert, quæ Augustino vel
ejus discipulis objiciebant, & calumniosè imputabant
Semipelagiani. Ex his patet responsio ad ea quæ di-
cuntur capite quarto.

Ad quintum R. Chronicon illud esse opus suppositi-
tium, sub nomine Prosperi Aquitani à Semipelagianis
evulgatum. Nam Augustinum hæreticis accenser, &
Authorem hæreseos facit Prædestinarianæ; quam ca-
lumpniam tunc temporis à Semipelagianis tanto Doctore
factam esse, dubitare non sinunt veri Prosperi scripta.
Porro correctio Pithœana facta & edita est contra fi-
dem manuscriptorum, ut fateatur Sirmundus, proin-
deque prima lectio retinenda est. At, inquit, utrius-
que lectionis idem est sensus. Sed quibus hoc persua-
debit Sirmundi autoritas?

Ad sextum R. Gennadium, Massiliensem Presby-
terum, nullam hac in re fidem mereri. Nam 1. Se-
mipelagianorum, si non erroribus, saltem partibus
addictissimus fuit, ut patet ex Catalogo Scripto-
rum Ecclesiasticorum, ab eo concinnato, in quo
impensè laudat Cassianum & Faustum, Semipelagia-
norum Antesignanos; è contra verò Augustino &
Prospero Catholicæ veritatis contra Pelagianos &
Semipelagianos defensoribus malignè obrectat. 2.
In suo de hæresibus indiculo, in quo Prædestinarianam
refert, pro Prædestinarianorum erroribus ponit ea,
quæ Semipelagiani per calumniam imponebant Au-
gustino. Nam v. gr. hæc Gennadii verba: *Prædestina-
tians sunt, qui dicunt quod Deus non omnes homines
ad hoc creavit, ut omnes salventur, sed ut multi-
tudo hominum ornatur mundus, manifestè coincidunt
cum Gallorum objectione 13. in qua dicitur, Quod
quidam homines non ad hoc à Deo creati sunt, ut vitam
adipiscerentur eternam, sed ut habuerint tantummodo se-
culi præsentis ornarent, &c.* Cætera, quæ ibidem
Prædestinarians attribuit, manifestè continent do-
ctrinam ab Augustino in libris de prædest. sanct. de

K 4 bono

bono perf. & de corr. & grat. traditam, sed ad invidiam tanto Doctore faciendam, malignè & calumniosè depravatam. Convincitur igitur Gennadius Augustinum & alios Catholicos, ejus doctrinæ adhærentes, sub nomine Prædestinarianorum traducere voluisse.

Ad septimum R. duas illas Synodos, Arelatensem scilicet & Lugdunensem, damnaſſe, non aliquam ſectam, ſed unum Presbyterum, nomine Lucidum, qui nullos habuit ſui erroris aſſeclas, & quo converſo, perverſum dogma, ei attributum, extinctum eſt.

Ad 8. R. Faustum, ab Arelatenſi Synodo juſſum contra Pelagianos ſcribere, neglecto Synodi mandato, non contra Prædeſtinianos, ſed contra Auguſtinum exaraffe libros ſuos de gratia & libero arbitrio, quos Gelafius in Concilio Romano 70. Episcoporum, & poſt Gelafium Hormiſdas in ſuo ad Poſſeſſorem Africanum Episcopum reſcripto condemnarunt; contra quos etiam ſcripſerunt S. Fulgentius, teſte S. Iſidoro lib. de viris illuſtribus cap. 14. S. Avitus Viennensis, & Joannes Maxentius, vir eximia eruditione præditus, ut teſtatur Ado Viennensis in Chronico anno 492. & Petrus Diaconus in lib. de Incarnatione & gratia Chriſti. Porro Faustum illum, quem tantopere commendat Sirmundus, S. Iſidorus loco citato accuſat profundæ calliditatis, & Baronius hominem vaſti conſilii & vulpeculam verſipellem appellat.

Ad 9. R. propositum fuiſſe Arauſicanæ Synodo, Semipelagianam proſtigare hæreſim, nec niſi oriter conſiſſe dogma Prædeſtinatianum, cap. 25. his verbis; Aliquis vero ad malum divina poteſtate prædeſtinatos eſſe, non ſolum non credimus, ſed etiam, ſi qui ſunt qui tantum malum credere volunt, cum omni deteſta-

tione illis anathema dicimus. Ex quibus manifeſtè colligitur, nullam tunc temporis Prædeſtinarianorum ſectam extitiſſe, & Synodum non tam voluiſſe errorem aliquem conſigere, quàm impudentiſſimam Semipelagianorum adverſus Catholicos calumniam repellere.

R. ad 10. Ennodium laudata epiſtola non contra ſectam, ſed contra unum hominem ſcribere: Ergo, inquit, ut ſcriptione teſtmini, inventus eſt homo..... aſſerens de arbitrii libertate in una tantum parte, que deterior eſt, eligendi datam eſſe licentiam. Quæ verba aperte militant contra Sirmundi ſententiam. Nam, oblecto, miratuſne eſſet Ennodius, unum inveniri hominem, qui negaret libertatem arbitrii circa bonum, ſi tunc aliqua Prædeſtinarianorum ſecta extiſſet in Gallia?

Ad 11. denique R. Gotheſcalcum Monachum nullos errorum ſuorum ſectatores habuiſſe, aut reliquiſſe.

Ex dictis hæcenus apparet nullam fuiſſe Prædeſtinarianorum ſectam ſæculo quinto, aut ſexto, aut etiam nono; & Prædeſtinianos, qui dicuntur fuiſſe ſæculo quinto, non alios fuiſſe, quàm Catholicos, hoc invidioſo Prædeſtinarianorum nomine ab hæreticis Semipelagianis per inſignem calumniam vocitatos. Quod ampliùs declaratur ex eo, quod ſi tunc fuerunt Prædeſtiniani, non alia fuerunt eorum placita, quàm quæ continentur Capitulis Gallorum, & Vincentianis, quibus tamen, non hominum contra Catholicam veritatem dogmatizantium placita, ſed Semipelagianorum adverſus Auguſtinum & alios Catholicos impudentiſſima mendacia contineri, ex Proſperi ad hæc Capitala reſponſionibus manifeſtum eſt.

